

Acanthophysellum lividocoeruleum

Druvskinn

Storsvampar, Basidiesvampar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
C2a(i)

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Russulales, **Familj:** Stereaceae, **Släkte:** Acanthophysellum, **Art:** Acanthophysellum lividocoeruleum - druvskinn (P.Karst.) Parmasto **Synonymer:** Acanthophysellum lividocaeruleum (P. Karst.) Parmasto, Aleurodiscus lividocoeruleus (P.Karst.) P.A.Lemke, Corticium lividocoeruleum P.Karst., Aleurodiscus lividocaeruleus (P. Karst.) Lemke, Acanthophysium lividocoeruleum (P.Karst.) Boidin, Gloeocystidiellum lividocoeruleum (P.Karst.) Donk

Kännetecken

Druvskinn är ett vackert blått skinn som är lätt att känna igen redan i fält. Det bildar utbredda fruktkroppar med fast och tät konsistens. Unga fruktkroppar är ofta gulaktiga med blåaktiga fläckar men med ålder tar den blågrå till mörkblå färgen överhanden. Fruktkroppens ytskikt (hymeniet) innehåller rikligt med acanthophyser. Dessa är sterila celler med en mängd utskott i toppen, ungefär som en flaskborste. Samma typ av organ finns hos de flesta arterna i släktet *Aleurodiscus*. Druvskinn har också gloeocystider som färgas violetta med sulfovanillin-lösning. Sporererna är släta och spornväggen färgas blå i Melzers lösning. Arten kan likna indigoskinn (*Terana caerulea*) men förväxlas knappast med denna eller andra arter vid en mikroskopisk undersökning.

Utbredning och status

Arten förekommer i hela Sverige i stort sett inom granens naturliga utbredningsområde, sammanlagt är 10 aktuella lokaler kända (2005). Det verkliga antalet lokaler i landet bedöms inte överstiga 500. Den är sannolikt mer vanlig i nordliga delar av landet men registrerade förekomster är mycket ojämnt fördelade. Eriksson & Ryvarden (1973) anser att arten lokalt kan vara vanlig, fr.a. i mer kontinentalt präglade områden. Vid en omfattande inventering av vedlevande svampar i sydöstra Norge påträffades druvskinn endast två gånger. Arten har sin europeiska huvudutbredning i Norden men är även rapporterad från några länder i Mellaneuropa. Druvskinn finns i alla boreala delar av Nordamerika och är påträffad i sammanlagt 32 stater i Canada och USA.

Ekologi

Druvskinn är en vednedbrytare, främst på barrved men har även hittats på lövved, t.ex. asp. En majoritet av fynden är från tallved. Den förekommer ofta på bearbetat trä, t.ex. stängsel vilket, tillsammans med förkärleken för att växa på tall, antyder att arten trivs i halvöppna till soliga lägen. På de kända lokalerna uppträder som regel fruktkroppar av druvskinn bara på någon enstaka plats. Varje plats rymmer troligtvis en genetiskt unik svampindivid (genet) som ofta fragmenterats till ett par frilevande, men genetiskt identiska mycel (rameter, motsvarar IUCN:s definition av individ). Fruktkropparna är ettåriga, men mycelets livslängd kan vara lång, flera decennier och potentiellt lika lång som veden finns kvar.

Hot

Stängsel och grindar uppförda av trä försvinner i snabb takt och ersätts inte. I de södra delarna av utbredningsområdet minskar detta artens möjligheter att fortleva. Omföring av luckig och gles skog till mer renodlad produktionskog missgynnar sannolikt arten. Arten hotas av brist på död ved, framförallt råder brist på grov ved som lågor i sena nedbrytningsstadier i det brukade skogslandskapet. Alla skogliga åtgärder som innebär att lågor och döda eller skadade träd tas bort missgynnar arten. En slutavverkning, skoglig gallring eller annat uttag av virke på växtplatsen som ger ett förändrat lokalklimat innebär ett hot.

Åtgärder

Artens förekomst och status är oklar i Sverige. Systematiska eftersök bör göras i lämpliga områden i norra Sverige. För att säkerställa artens fortlevnad bör man dels se till att artens växtplatser hålls intakta, dels att ny ved tillkommer, gärna i omedelbar anslutning. Befintliga vindfällen, döende träd, torrakor och lågor lämnas intakta. Ett långsiktigt tillförsäkrande om framtida tillgång till ved är en förutsättning för artens fortlevnad i området. Gamla trögärdesgårdar sparas. Inom skyddade kulturlandskap sätts nya gärdesgårdar upp.

Övrigt

Utländska namn – NO: gråblå barksopp, FI: siniörvakka.

Litteratur

Eriksson, J. & Ryvarden, L. 1973. Corticiaceae of north Europe, vol 2. Fungiflora, Oslo.

Författare

Karl-Henrik Larsson 2001.